Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulu inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ ese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 197. Brașovŭ, Sâmbătă 2 (14) Septemvre 1889.

Brașovŭ, 1 Septemvre v.

Cetitorii noștri îșĭ vorŭ aduce aminte de casulŭ cu cele 42,000 florinĭ defraudate la ministeriulŭ de comerciu din Budapesta. Funcționarulŭ acelui ministeriu Ioanŭ Kokán pretindea, că a perdutŭ acea sumă pe drumŭ dela oficiu până la vamă, dér mai târḑiu s'a doveditŭ că a defraudat'o însușĭ.

Kokán a fostŭ arestatŭ anulŭ trecutŭ și acum i se face judecata înaintea tribunalului, în clădirea numită „Fortuna“ în Peșta. „Budapester Tagblatt“ ḑice, că procesulŭ Kokan „desvĕlue unŭ capitulŭ din administrația unguréscă, căcĭ ilustréză unele stărĭ de lucru în ministeriele din Peșta, carĭ facŭ puțină onóre Ungariei“.

Și în adevĕrŭ deja prima ḑi de pertractare a descoperitŭ nisce fapte, carĭ aruncă o lumină fórte uriciósă și tristă asupra modului cum se administrau banii din cassele ministeriului de comerciu. Faptele aceste singure justifică acusările îndreptate în contra guvernului Tisza, că risipesce cu cea mai mare ușurință banii din visteria statului.

Dér sĕ lăsăm sĕ vorbéscă însușĭ „Budapester Tagblatt“, care resumă resultatulŭ primei ședințe a tribunalului în procesulŭ Kokan astfelŭ:

„Ce a facutŭ Kokan? Elŭ a defraudatŭ, și în adevĕrŭ, acésta se întêmplă la noi așa de desŭ, încâtŭ nu trebue sĕ ne mirămŭ așa de tare. Décă Kokan ar fi înstrĕinatŭ 42,000 florinĭ din acele casse, carĭ au fostŭ încredințate onestitățiĭ sale, atuncĭ casulŭ n'ar fi făcutŭ atâta sensațiă. Póte că Kokan ar fi luat'o chiar la sănĕtósa și astăḑĭ l'ar căuta chiar așa, cum îi caută pe onorabilii hoțĭ necunoscuțĭ, carĭ au furatŭ cutia cu banĭ istorică dela postă.

Dér Kokan nu a defraudatŭ simplu numai ca unŭ diletantŭ comunŭ, ci elŭ a furatŭ după o metodă scientifică. Supraveghiarei sale au fostŭ încredințate mai multe casse, carĭ nicĭodată nu se controlau într'o singură ḑi. Kokan fură de pildă din prima cassă 1000 florinĭ și în ḑiua, în care se presentă comisiunea spre a cerceta sumele de banĭ gata, ce se află în cassă, Kokan luà din a doua cassă cei 1000 florinĭ carĭ lipseau și comisiunea declarà acum, că tóte suntŭ în cea mai bună ordine.

Unŭ omŭ cu minte ar crede, că tóte cassele ce suntŭ încredințate supraveghiării unui singurŭ omŭ, ar trebuì sĕ se revideze într'o singură ḑi și adecă una după alta. Dér acésta nu s'a întêmplatŭ, Din contră se făcù totŭ posibilulŭ pentru ca revisuirea casselorŭ sĕ rĕmână fără de resultatŭ. Inainte de tóte cassele se scontrau una câte una, mai departe Kokan scia întotdéuna, când se presentă organele de controlŭ și ce cassă vorŭ cerceta și în fine i-se concese chiar bravului Kokan odată, când se descoperì o lipsă însemnată din banii gata, de-a pune la locŭ suma ce lipsea. Așa dĕu, mergea lucrulŭ de minune în ministeriul de comerciu și décă Kokau n'ar fi fostŭ așa de gâgăuțŭ, de a juca cunoscuta comediă în oficiulŭ de vamă, cine scie décă elŭ nu ar fi și astăḑĭ încă favoritul ministeriului.

Căcĭ nu se póte nega, că Kokan era fórte agreatŭ. Décă suntŭ adevĕrate tóte câte le-amŭ auḑitŭ aḑĭ în sala tribunalului, atuncĭ Kokan se bucura de încrederea deosebită a tuturorŭ funcționarilorŭ, începêndŭ dela ministru și până la servitoriulŭ de cancelariă. Décă cineva din ministeriu avea lipsă de banĭ, trebuia sĕ ajute cassele ce le avea la îndemână Kokan.

Despre unŭ pașă turcescŭ se istorisesce, că a esplicatŭ în modulŭ următorŭ înțelesulŭ visteriei statului: „Acésta e unŭ vasŭ mare în care ómenii sĕracĭ îșĭ dau banii și din care apoi îi luămŭ *noi*“. Cam de acestŭ soiu erau și cassele în ministerulŭ de comerciu. Minisrului îi trebuiau banĭ spre a mulțămì pe alegĕtorii sĕi din Kaposvar, secretarulŭ de statŭ avea lipsă de mobilă nouă, familia unui ministru era în calamitate de banĭ, soția unui servitorŭ de cancelariă născù fericitŭ unŭ copilŭ și Kokan trebuia sĕ ajute în tóte casurile. I se dădeau obligațiunĭ și aceste se rĕscumpĕraŭ, orĭ și nu, destulŭ că Kokan, care avea atâta încredere către colegii sĕi și peste acésta și o inimă fórte bună, sêmțì simpatiă și pentru amabila sa persónă și-șĭ oferea creditŭ — intru câtŭ erau de ajunsŭ puterile disponibile.

Kokan trăia ca unŭ micŭ ḑeu și după socotelele ce le desfășurà elŭ aḑĭ înaintea tribunalului numai așa fugitivŭ, se pare că Dumineca elŭ lua băi de cognac. Décă auḑimŭ, că pentru birjĭ se cheltuiau pe anŭ numai 80,000 florinĭ și că fiecare funcționarŭ căpĕta atâțĭ banĭ, de câțĭ avea trebuință, atuncĭ trebue sĕ credemŭ că cei din ministeriu de comerciu duceu în adevĕrŭ o viĕță ca într'o miiă și una de nopțĭ.“

Cu dreptŭ cuvêntŭ cere „Budapester Tagblatt“ ca sĕ se aducă deplină claritate în afacerea Kokan și toțĭ carĭ suntŭ vinovațĭ sĕ fiă trașĭ împreunŭ cu elŭ la rĕspundere, căcĭ décă érășĭ vorŭ fi „crutate“ anumite persóne, atuncĭ rĕulŭ nu se va stêrpì și casurĭ de aceste se vorŭ mai repeți și sub ministeriulŭ „reconstruitŭ“, cum s'au întêmplatŭ sub „vechiulŭ“ ministeriu Tisza.

DIN AFARĂ.

Pregătirĭ militare ale Germaniei.

Ministeriulŭ de rĕsboiu germanŭ a hotărîtŭ, precum scimŭ, de a forma din prisosulŭ trupelorŭ corpului de armată 2 pomeranŭ și 15 din Alsația-Lotaringia *două corpurĭ de armată nouĕ*. Se asigură însĕ, că prin acésta nu se va înmulți numĕrulŭ trupelorŭ, ci numai se vorŭ împărți altfelŭ.

In Rusia însĕ toțĭ suntŭ de firma credință, că se 'nmulțesce armata germană cu două corpurĭ nouĕ și foile rusescĭ dau pe față din causa acésta cea mai mare indignare. „Grașdanin“ vede în mĕsura germană unŭ „simptomŭ seriosŭ și amenințătorŭ“.

Se observă de altă parte, că tocmai Rusia este, care a datŭ esemplu pentru acésta, când înainte c'unŭ anŭ s'au formatŭ două corpurĭ nouĕ de armată rusescĭ unindŭ la unŭ locŭ diviziile cu numĕrulŭ trei din câteva corpurĭ de armată.

„Grașdanin“ e convinsŭ, că parlamentulŭ germanŭ va primì proiectulŭ amintitŭ mai susŭ, dér ḑice că Bismarck nu ar fi învoitŭ cu elŭ.

Călĕtoriile împĕratului germanŭ.

Impĕratulŭ *Wilhelm* de când s'a urcatŭ pe tronŭ e mai totŭ pe drumŭ și lungulŭ șirŭ alŭ călĕtoriilorŭ și visitelorŭ sale încă nu s'a terminatŭ. In primele ḑile ale lunei lui Octomvre împĕratulŭ germanŭ va merge la *Atena*, spre a asista la căsătoria sorei sale, a princesei Sofia, cu prințulŭ de corónă alŭ Greciei. O fóiă din Berlinŭ comunică acum, că cu acéstă ocasiune împĕratulŭ Germaniei voiesce sĕ mérgă și la *Constantinopolŭ* spre a visita pe Sultanulŭ. Numai o singură piedecă se părea că se va opune acestei călĕtorii, care este de multŭ proiectată, și acésta piedecă sta în împrejurarea, că după informațiunile luate împĕratulŭ nu se póte aștepta la o contra-visită a Sultanului. Décă însĕ se va adeveri scirea din urmă, acésta ar dovedi, că s'a aflatŭ o modalitate spre a delătura și acéstă piedecă.

Ovațiunĭ pentru regina Natalia.

La Te-Deumulŭ festivŭ, ce s'a celebratŭ pentru ḑiua onomastică a reginei Natalia în biserica Nataliei din Belgradŭ, n'a luatŭ parte nicĭ regele Alexandru, nicĭ vr'unulŭ dintre regențĭ. Asemenea au fostŭ absențĭ și miniștrii. Biserica cu tóte acestea a fostŭ îndesuită de publicŭ, mai alesŭ femei. Se presentară soțiile tuturorŭ marilorŭ demnitarĭ ai statului, între carĭ d-na Sofia Risticĭ, soția primului regentŭ, și d-na Gruicĭ, soția ministrului-președinte. Dintre bărbațĭ afară de câțĭva comercianțĭ, era de față numai fostulŭ consulŭ generalŭ sêrbescŭ în Sofia, Danicĭ, care s'a pusŭ în fruntea comitetului de agitațiune, ce lucră în favórea reginei-mame. Unŭ mare numĕrŭ de case și zidirĭ publice au fost decorate cu stégurĭ. Damele au adresat reginei Natalia o depeșă de gratulare, la

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Nunta la Românĭ.

Studiu etnograficŭ comparativŭ de *Elena Sevastos*. Premiată de Academia Română cu premiulŭ Eliade-Rădulescu (5000 lei) 1888. Bucurescĭ 1889.

(Urmare și fine.)

Am vorbitŭ până aci pe scurtŭ despre ceea ce se găsesce în opera D-rei Sevastos, nu de ce ar fi trebuitŭ sĕ fiă. Mĭ-amŭ bătutŭ capulŭ neîncetatŭ sĕ găsescŭ acea conclusiune, care sĕ reiasă de la sine, o conclusiune istorico-etnografică, despre care se vorbesce în condițiunile concursului publicatŭ de Academia Română. Inzadarŭ mĭ-au fostŭ tóte ostenelele, căcĭ și ce ar fi bunŭ în acéstă carte, nu e rênduitŭ; îțĭ obosescĭ mintea, căcĭ nu prindĭ nicĭ măcarŭ legătura logică a ideilorŭ.

Dér sĕ fiu mai lămuritŭ. Credŭ, că numai din fragmentele datelorŭ presintate de autóre nu s'ar putea ajunge nicĭ odată la o conclusiune. Mai trebuiau studii și cercetărĭ, și încă seriόse. Este dreptŭ, că tema, pe care Academia a ales'o pentru acestŭ concursŭ, era fórte anevoiósă. Nunta la Românĭ! Aci nu era vorba numai a prelucra ceea ce se scia, dér trebuiau culegerĭ câtŭ mai numeróse și din tóte părțile locuite de Românĭ; acéstă adunare de date, décă Academia nu voia séu nu putea sĕ și-o ia asupră-șĭ, era trébă concurentului s'o facă.

Multŭ mai multŭ însĕ ar fi fostŭ folosită Academia, décă admitea concurențĭ pe regiunĭ.

Și în faptŭ a călcatŭ condițiunile concursului premiindŭ „Nunta la Românĭ“ a D-rei Sevastos, care nu e nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ decâtŭ o insuficientă descriere a datinelorŭ la nuntă din părțile Moldovei și póte ale Dobrogei. Căcĭ sĕ ne fiă cu iertăciune, décă vomŭ ḑice, că ceeea ce autórea ne spune despre celelalte regiunĭ, e palidŭ și de multe orĭ rĕu reprodusŭ.

Ne surprinde, cum de n'a vĕḑutŭ comisiunea esaminatóre a operatului procedeulŭ, pe care îlŭ practică Domnișóra Sevastos?

Vom îndrăzni dér noi a i-lŭ face cunoscutŭ. Orĭ de câte orĭ autórea reproduce ceva nou, nepublicatŭ încă, face ce face și esclude orĭ ce mijlocŭ de controlŭ, — așa când vorbesce de datine, superstițiunĭ etc. în capitolele, pe carĭ le-am citatŭ mai susŭ. Totŭ aci este loculŭ sĕ observămŭ, că la vrăjile de dragoste nu ne face cunoscute chipurile cum se facŭ ele; acestea suntŭ esplicărĭ necesare și carĭ nu suntŭ trecute cu vederea, decâtŭ de omulŭ, care nu le pricepe însemnătatea. In tóte colecțiunile de acestŭ felŭ, ce le avemŭ până acum, ele nu lipsescŭ.

Aci nu scii ce sĕ mai ḑicĭ: nesciință orĭ rea credință!

Lucrulŭ este mai lămuritŭ și mai instructivŭ, când e vorba de autorii, pe carĭ autórea îi citéză

Autorii, pe carĭ i-a consultatŭ, suntŭ puținĭ la numĕrŭ. *Apparent rari nantes in gurgite vasto.* Pare că din cei mai de predilecțiă ar fi Ida de Düringsfeld, pe care a tocit'o rĕu de totŭ *(sit venia verbo)*, apoi Damaschinŭ Bojinca în Anticele Romanilorŭ — care, nu sciu dĕu! de merită atâta greutate — în urmă Gubernatis, Giussani, până și M-me Georges Sand îi umple vr'o 8 pagine bunicele de citate petit. Și aci însĕ îțĭ ia orĭ-ce mijlocŭ de controlŭ, căcĭ pomenindu-i în josulŭ astericului, nu binevoosce a pune nicĭ volumulŭ nicĭ pagina, la care se găsesce cutare séu cutare lucru.

De multe-orĭ amestecă citatele, că-țĭ taie orĭ-ce poftă de cetitŭ. Intre multe altele este de notatŭ pag. 241, unde face totŭ o ciorbă din citatele dela Ida de Düringsfeld și dela Cantemir. Ce galimatias!

Suntŭ unele pagine, carĭ presintă la aparență totŭ aparatulŭ unei erudițiunĭ desĕvêrșite, dér și aci se tradéză singură.

Tóte aceste pagine suntŭ de recunoscutŭ prin faptulŭ, că compilate din alte cărțĭ suntŭ în tótă regula, citatele pórtă numĕrulŭ volumului și alŭ paginei din autorulŭ, din care suntŭ reproduse. Am avutŭ plăcerea sĕ constatŭ, că aceste pagine suntŭ compilate din Ath. Marie-

care acésta a rĕspuns în termenĭ călduroşĭ. Se asigură, că reginei Natalia nu i-se va face nicĭ unŭ felŭ de primire oficială, când va sosì în Bĕlgradŭ.

Cestiunea încoronării în Boemia.

Deputatulŭ Zucker, în darea sa de sémă cătră alegĕtorii din Chotieborz, atinse şi cestiunea încoronării Monarchului ca rege alŭ Boemiei. Elŭ ḑise între altele, că raporturile esterne nu potŭ sta în calea încoronării, care fiindŭ unŭ actŭ bisericescŭ, n'are sĕ stea în calea alianţei nicĭ sĕ influinţeze asupra aliaţilorŭ monarchiei.

„Incoronarea împĕratului nostru, ḑise Zucker, nu însemnéză înfiinţarea unui regatŭ slavŭ *κατ'ἐξοχήν*, în mijloculŭ Germanilorŭ, ci a regatului Boemiei ca parte constitutivă integrantă a Austriei; şi eu nu potŭ admite, că unŭ poporŭ atâtŭ de mare şi puternicŭ, cum e celŭ germanŭ, ar avé temeiu sĕ se témă de unŭ actŭ simplu, a cărui necesitate e dovedită deja prin titlulŭ domnitorului nostru... şi décă Maghiarii, carĭ se pricepŭ puţinŭ în liberalismŭ, au lucratŭ cu dor nespusŭ pentru obţinerea încoronării, atuncĭ şi noi putemŭ sĕ aducemŭ la valóre dorinţele nóstre“.

Deputatulŭ Zucker ḑice, că recunóscerea individualităţii regatului Boemiei este chiar o stavilă în contra panslavismului, de care Germanii se temŭ, că le ameninţă interesele. Când privirile Boemilorŭ vorŭ fi îndreptate spre Praga, atuncĭ nu mai e temere, că se vorŭ uita spre ostŭ orĭ spre vestŭ.

„*Narodni Listy*“, ocupându-se cu vorbirea deputatului Zucker, combate vederile acestuia, că încoronarea ar fi numai o ceremonia bisericéscă; cu acésta poporulŭ cehŭ, creatorulŭ regatului boem, nu s'ar mulţămi. „Ce felŭ de regatŭ ar fi acela — ḑice fóia cehă — ce 'lŭ doresce Cehilorŭ deputatulŭ Zucker şi în care Cehii sĕ nu decidă nicĭ asupra dărilorŭ, nicĭ asupra armatei, nicĭ asupra finanţelorŭ? Poporulŭ cehŭ nu se póte mulţămi nicĭodată cu unŭ actŭ, care în esenţă n'ar fi altceva decâtŭ o festivitate încâtva mai costisitóre şi mai pompósă. Asta-i totuşĭ ceva pré puţinŭ pentru trebuinţele poporului cehŭ.“

Sêrbii dalmatinĭ despre programulŭ uniunei.

Se scie, că în programulŭ maiorităţii croate din dieta dalmatină se află unŭ punctŭ, care cere croatisarea şcólelorŭ şi oficiilorŭ din Dalmaţia. Acestŭ punctŭ n'a pututŭ fi aprobatŭ nicĭ chiar de Sêrbĭ, necum de Italienĭ, şi de aceea deputaţii sêrbĭ şi italienĭ nicĭ n'au subscrisŭ programulŭ, ba din contră îlŭ combatŭ.

Deputatulŭ sêrbŭ Sava Bjelanovic, scriindŭ despre acestŭ programŭ în fóia sa „Srpski Glas“ din Zara, declară, că Sêrbii suntŭ în contra realisării acestui programŭ, care ţintesce la o Croaţiă mare cu Bosnia şi Erţegovina până la Novibazarŭ. Naţiunea sêrbéscă, ḑice Bjelanovic, a liberatŭ Dalmaţia de Turcĭ, nu-i vorbă, cu ajutorŭ streinŭ, dér fără sĕ stea sub scutulŭ unui dreptŭ de statu croatŭ, pe care dreptŭ Sêrbii nicĭ nu l'au doritŭ nicĭ nu l'au cunoscutŭ, şi pe care fii naţiunei sêrbescĭ nicĭ nu'lŭ doresc nicĭ nu'lŭ cunoscŭ. „Noi Sêrbii din Dalmaţia nu vremŭ sĕ stămŭ nicĭ sub scutulŭ Croaţiei nicĭ sub scutulŭ unui dreptŭ de statŭ croatŭ... scimŭ din esperienţă cine suntŭ d-nii Croaţĭ, ce însemnéză „cosciinţă croată“ şi „croatisarea şcólei“: restabilirea unei naţiunĭ şi anularea alteia. Programulŭ ne vestesce decĭ o nouă luptă, nouĕ atacurĭ, nouĕ provocărĭ. Vomŭ rĕspunde cu puternică resistenţă *à la guerre, comme à la guerre*“.

Etă unde duce şovinismulŭ. Provócă lupte crâncene chiar între fraţĭ de sânge, necum între naţiunĭ diferite, cum le-a provocatŭ la noi stăpânirea ungurescă.

Cehii şi Ungurii.

Unŭ corespondentŭ alŭ ḑiarului „Pester Lloyd“ din Viena, care este mai apropiatŭ de guvernulŭ austriacŭ, srie despre numirea noului guvernatorŭ alŭ Boemiei între altele:

Nu sciu întru câtŭ numirea contelui Thun-Hohenstein ca guvernatorŭ alŭ Boemiei póte sĕ aducă pe Cehĭ mai aprópe de împlinirea ţintei lorŭ de a face *încoronarpa împĕratului ca rege alŭ Boemiei*, dér am causă prea fundată a crede, că după ce şi în acelŭ casŭ, când s'ar sĕvêrşi ceremonia de încoronare, ar rĕmâné în vigóre constituţia esistentă şi cu ea acelŭ paragrafŭ alŭ constituţiei, care garantéză egala îndreptăţire a celorŭ douĕ naţionalităţĭ în Boemia, guvernulŭ *nu ar refusa absolutŭ* de a face o asemenea concesiune esterióră, îndată ce ar avé convicţiunea, că prin acésta ar face sĕ înceteze agitaţiunea cehică. Guvernulŭ adecă ar privì ceremonia de încoronare numai ca *ceremonia*.“

La acestea observă „Pester Lloyd“:

„N'avemŭ firesce nicĭ o causă de a lua seriosŭ posiţiune faţă cu o cestiune, care póte se află numai în stadiulŭ proiectului. Dér aşa în modŭ academicŭ, cum a fostŭ ea pusă, putemŭ sĕ ḑicemŭ şi noi, că printr'o alcătuire federalistică a Austriei basa austriacă a pactului publicŭ cu Ungaria şi una din cele mai însemnate presupunerĭ a acestui pactŭ s'ar altera şi că prin urmare *Ungaria*, încercându-se realisarea acelei idei, *ar avea sĕ se retragă simplu pe basa uniunei personale*, fără a mai încerca sĕ se amestece în afacerile interióre ale Austriei.“

Unŭ actŭ de violenţă cehŭ.

Foile germane comunică următórele despre unŭ actŭ de violenţă, care, décă adevĕratŭ că s'a comisŭ, nu le face nicĭ o onóre Cehilorŭ:

In Horschan au Germanii o şcólă poporală. Invĕţătorulŭ, nou numitŭ, venì sĕ se instaleze în edificiulŭ şcólei, unde i-s'a datŭ locuinţă. Cum sosì acolo, unŭ membru alŭ comitetului comunalŭ şi alŭ consiliului şcolarŭ localŭ se duse la elŭ şi-i spuse, că primăria nu-i permite a intra în edificiulŭ şcólei, deórece comuna a hotărîtŭ sĕ foloséscă acelŭ edificiu pentru şcólă cehică şi pentru învĕţătorulŭ ei. Invĕţătorulŭ germanŭ cu tóte ameninţările, chiar ale poporaţiunii cehe de p'afară, declară că, fiindŭ numitŭ învĕţătorŭ cu decretŭ de cătră consiliulŭ şcolarŭ c. r. de cercŭ, nu va ceda decâtŭ numai forţei. Ameninţatŭ fiindŭ învĕţătorulŭ de poporŭ, că va fi aruncatŭ în laculŭ din acea localitate, ca sĕ-şĭ asigure vieţa părăsì edificiulŭ şcólei. Oficiulŭ comunalŭ deşchise cu forţă edificiulŭ, îi aruncă afară mobilele învĕţătorului, şi se mută în localŭ şcóla cehă cu învĕţătorulŭ ei.

In contra acestui actŭ de violenţă s'a făcutŭ arătare la autorităţile competente. Prin acte de acestea însĕ Cehii nu dau doveḑĭ de liberalismŭ şi în interesulŭ lorŭ ar fi sĕ ia ei înşişĭ mĕsurĭ de îndreptare, dacă s'a comisŭ actulŭ.

Completarea cabinetului în România.

„Corespondenţa politică“ primesce din Bucurescĭ o scrisóre, care constată, că cestiunea d'a complecta cabinetulŭ românŭ nu e actualmente la ordinea ḑilei, deórece portofoliulŭ lucrărilorŭ publice se află provisoriu în mânĭ escelente şi d-nii Lahovarii şi Gherassi nu şĭ-au dat demisia. Se va da, afară din România, puţinŭ interesŭ personagielorŭ arĕtate ca candidaţĭ pentru unŭ nou cabinetŭ, căcĭ străinĕtatea nu se interesézá decâtŭ de direcţiunea politicei cabinetului întregu, direcţiune ce va rĕmâné şi în viitorŭ în mâni e conservatorilorŭ.

Décă la o epocă óre-care ar deveni trebuinciosŭ sĕ se complecteze cabinetulŭ, s'ar lua póte câţĭ-va membri din partidulŭ junimistŭ, décă aceştia ar voi sĕ admită principiile conservatorilor. Dér nu póte fi vorba de negocierĭ cu partidulŭ junimistŭ. Celŭ multŭ o contopire între junimiştĭ şi liberalii naţionalĭ ar fi posibilă, căcĭ junimiştii ar putea până la unŭ órecare punctŭ sĕ acopere pe liberalii naţionalĭ cu onorabilitatea lorŭ şi ar câştiga o mai mare influinţă în ţéră. Déră pretenţiunile ridicate de diferiţĭ membri ai altorŭ partide pentru a obţiné un portofoliu ar trebui sĕ fiă luate în consideraţiune, atuncĭ ar trebui înainte de tóte ca cei ce le ridică sĕ'şĭ modifice într'unŭ chipŭ seriosŭ simţĕmintele lorŭ politice. In orĭ-ce casŭ, nu esistă pentru conservatorĭ nicĭ unŭ motivŭ pentru a se retrage dela putere.

SCIRILE ḐILEI.

Reformă în instrucţiune. Ministrulŭ ungurescŭ de instrucţiă a adresatŭ consiliului instrucţiunii o învitare, d'a raporta cum şi în ce modŭ s'ar puté érăşĭ pune istoria universală între obiectele esamenelorŭ de maturitate, celŭ puţinŭ în întrebările fundamentale, deórece, după întroducerea regulamentului făcutŭ pe temeiulŭ articulului de lege din 1883, cu privire la esamenele de maturitate, prin care s'a scosŭ istoria universală dintre obiectele de învĕţămêntŭ, tinerii, carĭ esŭ din scólele medii, nu se ducŭ în scólele înalte cu cunoscinţe îndestulitóre din istoria universală. Mai departe ministrulŭ grăbesce scóterea limbei eline din gimnasii, pentru ca órele, ce suntŭ ocupate cu studiulŭ acestei limbĭ, sĕ fiă ocupate cu studii mai folositóre în vieţa practică.

Cum vedemŭ, ministrulŭ ungurescŭ s'a convinsŭ, că numai cu istoria ungurescă, orĭ mai bine ḑisŭ nnmai cu cultura ungurescă nu-i chipŭ de trăitŭ necum în lumea asta, dér nicĭ chiar în închipuita Maghiariă.

*
* *

Depunerea gradului li-s'a încuviinţatŭ cu ḑiua de 15 Septempre 1889 capelanilorŭ militarĭ cl. 2 în reservă: Nicolau *Aronŭ*, Iónŭ *Mănoiu*, Iónŭ *Manta*, Iónŭ *Medcşianu*, Iónŭ *Moşoiu* şi Alexiu *Staicu*, toţĭ aparţinĕtorĭ cercului de întregire Nr. 31.

*
* *

Tisza recte Hosch. „Figaro“ din Parisŭ dela 9 l. c. aduce următórea notiţă: „Marele amicŭ alŭ Franciei“, ministrulŭ-preşedinte ungurescŭ d-lŭ *Tisza*, sosesce aḑĭ în Parisŭ. De pe tribuna parlamentului d-lŭ Tisza a declaratŭ în anulŭ trecutŭ, că concetăţenii sĕi sĕ nu ia parte la esposiţia din Parisŭ „deórece, stradele Parisului nu suntŭ sigure“. Probabilŭ că de atuncĭ s'a mai ganditŭ şi şi-a schimbatŭ părerea în privinţa călĕtoriei primejdióse, căcĭ vine sĕ visiteze Parisulŭ şi esposiţia. Dér în mustrarea cugetului sĕu a aflatŭ de bine a-şĭ lua unŭ altŭ nume. Décă veţĭ auḑi vorbindu-se de unŭ baronŭ *Hosch*, salutaţĭ, căcĭ acesta este d-lŭ Tisza, marele nostru amicŭ“. — Scirea acésta a fostŭ desminţită de foile ungurescĭ. Tisza nu s'a dusŭ şi póte nicĭ nu se va duce la esposiţiă. Parisienii nu vorŭ puté saluta dér pe „marele lorŭ amicŭ“ şi credemŭ, că acésta nu-i va face nicĭ decum sĕ despereze.

*
* *

Universitatea săsescă şi-a începutŭ lucrările în 9 Septemvre n., când s'a întrunitŭ adunarea ei generală în sesiune ordinară.

*
* *

Focŭ mare. Ni-se scrie din Deva: In ḑiua de 30 Augustŭ st. v. pe la órele 5 p. m. s'a întêmplatŭ o mare nenorocire în comuna Santundreşŭ (comit. Hunedórei) arḑêndŭ 8 edificii, împreună cu grâulŭ, cu fênulŭ şi cu tóte câte le are bietulŭ economŭ pe timpulŭ acesta adunate. încâtŭ nu le-a mai rĕmasŭ decâtŭ vatra négră. Dauna se urcă la 3.200 fl. v. a. Dintre aceste edificii au fostŭ asigurate numai douĕ pentru 470 fl. Foculŭ s'a ivitŭ din joculŭ unui băiatŭ de 6 anĭ cu chibrite. — Avisŭ părinţilorŭ, ca sĕ nu mai lase chibritele (aprinjórele) pe mâna copiilorŭ.

*
* *

---

nescu, Fustel de Coulanges şi Desaubry. Nu-i vorbă, aci autórea îţĭ dă prilejulŭ a o urmări cu siguranţă.

Bănuescŭ, că aceste compilaţiunĭ suntŭ făcute séu cu repeḑiciune séu suntŭ făcute unele din ele fără nicĭ o judecată. Aşa de esemplu la pag. 214, autórea vorbindŭ de coróna ce o purta mirésa la Grecii cei vechĭ, ḑice: „Coróna, *după cum noi vomŭ avé adeseorĭ prilegiulŭ de a vedé*, era în obiceiu la tóte ceremoniile cultului“. Şi nu mai vorbesce despre corónă, pentru că acésta este, după mine, o compilaţiune nesocotită.

Am mai pesciutŭ pe icĭ pe colo unele nostimade pe carĭ nu sciu la ce sĕ le atribuiu. La pag. 33 spune, că părinţii fetelorŭ şi flăcăilorŭ din Macedonia jócă la împărtăşitŭ rolulŭ celŭ mai însemnat, ca şi la „Romanische Colonii.“ Ce noimă o fi avêndŭ asta?!

La pag. 154: „Bradulŭ se găsesce la Klein-Russen“; — O sancta simplicitas!

Reproducţiunea cântecilorŭ în dialectulŭ macedo-românŭ din Burada este neesactă, rea.

Sĕ nu uitŭ a pune în vederea cetitorilorŭ şi unŭ espedientŭ propriu alŭ D-rei Sevastos de a'şĭ mărì volumulŭ. De vomŭ lua în consideraţiune, că 8 pagine de citaţiune se datorescŭ autorului M-me Georges Sand (La mare au diable), că dela pag. 92—98 maĭ este încă odată reprodusŭ în Anexe şi că în cursulŭ operei suntŭ o mulţime nenumĕrată de repetiţiunĭ, şi că în sfêrşitŭ vr'o 15 pagine suntŭ ale D-lui S. Fl. Marian (Vergelulŭ din ţinnutulŭ Dornei) — lucrurĭ, carĭ ar fi trebuitŭ numai resumate, — apoi atuncĭ volumulŭ de 406 pagine se reduce cam la jumĕtate, de vomŭ ţiné sémă de părţile, carĭ se reproducŭ fără nicĭ o schimbare din colecţiunea de poesii populare a D-lui G. Dem. Teodorescu şi din Ochtoicele şi molitvelnicele cele mai pestriţate cu termenĭ slavonescĭ. Pare că te lovesce guta, când dai peste Vossglaşeniele D-rei Sevastos.

Acestŭ espedientŭ nu este nicĭ *umanŭ* nicĭ *onestŭ*, mai alesŭ când se gândesce cineva, că D-şóra Sevastos şi-a tipăritŭ lucrarea, nu pe banii sĕi proprii, ci pe ai Academiei Române.

Dér destulŭ, căcĭ mĭ-e témă ca cetitorii obosiţĭ sĕ nu'mĭ ḑică cum a rĕspunsŭ Malherbe pe patulŭ de mórte preoţilorŭ carĭ, voindŭ sĕ-i susţiă curagiulŭ în momentele din urmă, îi vorbiau despre viaţa de vecĭ, dér făcêndŭ greşelĭ de limbă: „*Ne me parlez plus, vous m'en dégoutez*“ (Nu-mĭ mai vorbiţĭ de ea, căcĭ mĕ desgustaţĭ.)

Acésta este quintesenţa cărţii premiate de Academia Română, căreia datorĭ suntemŭ a-i spune: *Caveant consules....!* Va veni vremea, când o vom pune sub epitropia condeiului şi a criticei seriόse. Suntŭ câţĭ-va anĭ, de când totŭ cu ocasiunea unei acordărĭ de premii opinia publică a fostŭ sfruntată, şi atuncĭ se ḑicea, că asupra Academiei în acea afacere planéză unŭ punctŭ negru; cu durere vedemŭ, că acelŭ punctŭ a crescutŭ în dimensiune şi umbra-i mohorită s'a întinsŭ ca pecingenea; din punctulŭ negru s'a desvoltatŭ o pată négră, în faţa căreia cu toţii trebue sĕ ne îngrijimŭ.

Teuşanu.

Procesŭ de presă. Foile unguresci ne spunŭ, că la 12 (24) Septemvre se va pertracta înaintea juriului din Clușiu procesulŭ de pressă intentatŭ de „publicistulŭ“ Iosifŭ Petranŭ în contra directorului de teatru Ditroi pentru vătĕmare de onóre.

*
* *

Concertŭ de binefacere. Aflămŭ cu plăcere, că distinsa violinistă domnișóra *Irena de Brennerberg*, fiica d-lui primarŭ al orașului nostru Fr. de Brennerberg, care a absolvatŭ cu succesŭ strălucitŭ conservatoriulŭ în Viena, va da Marția viitóre, în 5 (17) Septemvre a. c. unŭ concertŭ cu scopŭ de binefacere, în salonulŭ hotelului Nr. 1. Bilete se capĕtă în librăria d-lui Henricŭ Zeidner și în séra concertului la cassă. Sciindŭ că d-șóra Brennerberg a dobênditŭ la conservatoriulŭ din Viena primulŭ premiu și avêndŭ în vedere și scopulŭ filantropicŭ alŭ concertului, publiculŭ nostru de sigurŭ nu va întârḑia de a încuragia cu concursulŭ sĕu câtŭ mai numĕrosŭ acestŭ multŭ promițĕtorŭ talentŭ.

*
* *

Grațiatŭ. Redactorulŭ fóiei „Erdely Hirado“ din Clușiu, Iosef Korbuly, care fusese condamnatŭ la șése lunĭ închisóre pentru vătĕmare de onóre adusă redactorului lui „Ellenzek“, Miklos Bartha, a fostŭ grațiatŭ de Maiestatea sa după unŭ arestŭ de $3^1/_2$ lunĭ.

*
* *

Invitare. La *adunarea generală* a *Societății pentru crearea fondului de teatru românŭ*, precum și la festivitățile ce se vorŭ aranja din incidentulŭ acesta în orașulŭ Caransebeșŭ la 17/29 și 18/30 Septemvre 1889 după programulŭ de mai josŭ, învită pentru comitetulŭ aranjatorŭ din Caransebeșŭ d-nii: *Andreiu Ghidiu* președinte, *Davidŭ Terfăloga* secretarŭ.

*
* *

Emke sprijinitŭ de Jidovĭ. Din Tĕrgulŭ Murĕșului i-se scrie „Telegrafului Românŭ“: In ḑilele acestea s'a instalatŭ în capitala sĕcuéscă Murĕșŭ-Oșorheiu unŭ alŭ doilea rabinŭ jidovescŭ, care la instalarea sa ținŭ o vorbire multŭ promițătóre pentru *Emke**). Acestŭ apostolŭ jidovescŭ ḑice, că va sprijini maghiarisarea din tóte puterile. S'a ținutŭ apoi și unŭ banchetŭ strălucitŭ, cu care ocasiune toastară cetățenii Schwarz, Wallerstein și alțĭ jidanĭ, accentuândŭ asemenea promovarea maghiarisării. Toastatorii jidanĭ au uitatŭ însĕ sĕ spună și aceea, că ei și ceilalțĭ ai lorŭ cuprindŭ tóte întreprinderile de câștigŭ, încâtŭ creștinii ungurĭ și de alte naționalitățĭ nu potŭ ajunge nicĭ la o arendă; că ei păgubescŭ pe creștinii vênḑĕtorĭ de cereale, fênŭ etc., dândŭ cu apucăturile lorŭ multŭ de lucru judecătoriei cercuale și poliției, deși în urma urmelorŭ creștinulŭ rĕmâne păgubitŭ, ér jidanulŭ cu câștigŭ. Scriitorulŭ acestorŭ șire a fostŭ martorŭ ocularŭ, când — nu de multŭ — unŭ bietŭ omŭ vênduse unŭ carŭ de cărbunĭ în sacĭ, și după ce sacii îi goliră de cărbunĭ în magazinulŭ Jidanului, i-a plătitŭ cu unŭ sacŭ de cărbunĭ mai puținŭ, și zadarnică a fostŭ stăruința bietului omŭ pentru plătirea sacului de cărbunĭ, mai plângêndŭ bietulŭ omŭ, a rĕmasŭ păgubitŭ. Casele cele mai frumóse din M. Oșorheiu din stradele principale suntŭ astăḑĭ cumpĕrate de jidanĭ, foștĭ sĕracĭ la venirea lorŭ aicĭ. Tóte acestea nu batŭ la ochĭ Maghiarilorŭ, câtă vreme sprijinescŭ pe *Emke*.“

*
* *

Focŭ la opera din Pesta. In nóptea de Sâmbăta trecută spre Duminecă opera din Pesta a fostŭ în periculŭ de a arde, a patra óră în timpŭ scurtŭ. Intr'o grópă au arsŭ haine vechĭ. Poliția crede, că foculŭ a fostŭ pusŭ cu intențiune, fiindcă s'au găsitŭ bucățĭ de lemne învĕlite în haine, cu scopŭ, se vede, de a da nutrimentŭ focului.

*
* *

*) *Emke*: prescurtare folosită de foile unguresci, care vrea se ḑică „Erdélyi-magyar-Kultur-egylet“. Red.

Bubatŭ. In Clușiu s'a ivitŭ bubatulŭ (vĕrsatulŭ.) Din causa acésta procurorulŭ a dispusŭ vaccinarea arestanțilorŭ.

Corespondența „Gaz Trans.“

Din tractulŭ Iernutului. *Șeulia romană*, 30 Aug. a. c.

In n-ru 127 alŭ „Gazetei“ apărŭ unŭ estrasŭ dintr'o corespondență trimisă de unŭ preotŭ din tractulŭ Iernutului cu data 6 Iunie a. c., care — pe când de-o parte cu totŭ dreptulŭ își esprimă bucuria sa pentru zelulŭ manifestatŭ de deosebitele protopopiate din archidiecesa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașŭ întru îmulțirea fondului întemeiat de Escel. Sa Mitropolitulŭ Ioanŭ Vancea pentru preoții deficiențĭ, cărei bucurii trebue sĕ se asocieze fiă-care Românŭ, în linia primă însĕ preoțimea ca parte interesată mai de aprópe, — pe atuncĭ de altă parte nu se sfiesce a eși în publicitate cu neadevĕrurĭ trăgêndŭ la îndoélă leala atitudine și buna conduită a preoțimei din tractulŭ Iernutului față de augmentarea fondului amintitŭ alŭ preoțilorŭ deficiențĭ.

. . . Subscrisulŭ — autorisatŭ de on. preoțĭ tractualĭ adunațĭ în sinodŭ estraordinarŭ în comuna Ogra la 19 Aug. st. n. spre a'șĭ alege deputatulŭ tractului pentru fiitorulŭ sinodŭ archidiecesanŭ — în interesulŭ adevĕrului și alŭ reputațiunei atacate a tractului nostru, luai condeiulŭ spre a face reflexiunile meritorie la corespondența citată.

Onoratulŭ confrate preotŭ în corespondența sa între altele regretă că tractulŭ Iernutului n'a luatŭ nicĭ o hotărîre în cestiunea augmentării fondului amintitŭ, numai on. Demetriu Metea parochulŭ gr. cat. din Acintișŭ a făcutŭ dela sine unŭ ofertŭ de 100 fl. v. a., obligându-se totodată a solvi în tótă viéța sa și o taxă anuală egală cu a celorlalțĭ preoțĭ.

Aicĭ corespondentele mascatŭ, însĕ notariu din scopulŭ celŭ urmăresce, aiuréză. Nu'mĭ potŭ imagina, cum a avutŭ curagiulŭ a eși în publicŭ cu unŭ neadevĕrŭ ca acela, că tractulŭ Iernutului n'a luatŭ nicĭ o hotărîre în cestiunea desŭ amintită, pe când e faptŭ necontestabilŭ, că tractulŭ Iernutului șĭ-a ținutŭ și elŭ la rêndulŭ sĕu sinodulŭ în cestiunea cunoscută la 3 Aprilie st. n. în comuna Selcudŭ sub presidiulŭ ordinarŭ. Conclusele aduse de sinodŭ suntŭ depuse la protocolŭ, care apoi la timpulŭ sĕu s'a înaintatŭ prea veneratului cons. metrop. în Blașiu.

Așa curêndŭ a uitatŭ confratele preotŭ corespondente conclusulŭ adusŭ de sinodŭ în presența și cu concursulŭ d-sale, între altele că se deobligă fiăcare preotŭ pe viéță a solvi o taxă anuală de 2 fl. v. a. Dér aicĭ mai multŭ se póte presupune o aberațiune voluntară, provenită din ambițiune personală.... Eu însĕ din parte-mĭ nu voiescŭ a ascunde mâța în sacŭ, căcĭ i-se vĕdŭ unghiile, eu voiescŭ a spune adevĕrulŭ întregŭ. Recunoscŭ, că e adevĕrŭ curatŭ și faptŭ necontestabilŭ, că on. confrate Dem. Metea, parochulŭ gr. cat din Acintișiu, în sinodulŭ memoratŭ a făcutŭ din parte-șĭ unŭ ofertŭ de 100 fl. v. a. și totodată s'a obligatŭ a solví și taxa anuală de 2 fl. v. a. acceptată de on. preoțĭ tractualĭ pe viéță. Ofertulŭ confratelui Metea s'a făcutŭ în sinodŭ și nu airea, și e cuprinsŭ în procesulŭ verbalŭ alŭ acelui sinodŭ. Preoții au acceptatŭ ofertulŭ mărinimosŭ cu mulțămită între aplause prelugite cu „sĕ trăéscă“ și șĭ-au esprimatŭ recunoscința protocolară.

Cumcă corespondentulŭ nostru nu spune adevĕrulŭ curatŭ, se vede și de acolo, că pe când d-sa susține, că tractulŭ n'a luatŭ hotărîre, pe atuncĭ involuntarŭ face alusiune la decisiunea aceluia, când continuă că confratele Metea pe lângă ofertulŭ de 100 fl. v. a. s'a deoblegatŭ pe viéță a solvi și taxa „egală“ cu a celorlalțĭ preoțĭ. — Décă tractulŭ n'a adusŭ nicĭ o hotărîre, atuncĭ întrebŭ pe parțialulŭ corespondentŭ, cum póte solvi clientulŭ D-Sale taxa „egală“? Poftimŭ logică! Décă n'a spusŭ totŭ adevĕrulŭ, mai bine făcea décă tăcea. Si tacuisses etc.......

Departe de a intenționa sĕ impugnezŭ ofertulŭ generosŭ alŭ confratelui Metea, nu! din contră îlŭ laudŭ ca unŭ meritŭ, ca o faptă nobilă démnă de imitatŭ și de alții; — ceea ce intenționezŭ eu a reproba este procedura scălciată, care tinde a blama unŭ tractŭ întregŭ.

Cunóscemŭ noi buba. Causa durerei corespondentului mascatŭ e foculŭ lui de mânia, pentru că nicĭ unŭ preotŭ din tractŭ nu și-a luatŭ inima în dințĭ sĕ publice „urbi et orbi“ ofertulŭ confratelui Metea și multele sale merite! Hinc ille dolor!

Preoții tractualĭ, aderândŭ la principiulŭ religiosŭ: „totŭ ce este înălțatŭ înaintea ómenilorŭ, înaintea lui Dumneḑeu este urîciune“, au tăcutŭ, pentru ca nu cumva simțulŭ finŭ și modestia generosului oferentŭ sĕ apară atinse; — au tăcutŭ, căcĭ au sciutŭ, că venerabila superioritate bisericéscă cunósce ofertulŭ din relațiunea oficiului ptotopopescŭ; — au tăcutŭ pentru că S. Scriptură ḑice: „Ce dă drépta, sĕ nu scie stânga“. Fapta bună își are remunerațiunea în sine și prin sine însășĭ. Manecândŭ din acestŭ principiu, on. preoțĭ au cugetatŭ de superfluu, de vanitate, a mai trîmbița în lumea mare acelŭ actŭ de generositate.

Coresponpentele nostru însĕ a fostŭ pentru publicitate cu orĭ ce prețŭ. Acuma décă era mai precautŭ și mai prudentŭ și se ocupa numai cu elogiulŭ amicului sĕu, — fiă convinsŭ, că nu aveamŭ de a ḑice nimica, ci tóte-i rĕmâneau de banĭ bunĭ, deórece eu n'am nimica cu meritele orĭ demeritele respectivului confrate, fiă acelea câtŭ de multe, realĭ orĭ idealĭ, nu mĕ simțŭ chiămatŭ a-le cerne și decerne. Atragŭ numai atențiunea corespondentelui la împrejurarea, că cu altă ocasiune, când pășesce în publicŭ, se fiă mai imparțialŭ, sĕ se abțină dela insinuărĭ necualificate, cum e și acésta cu tractulŭ Ernotului, și eșindŭ afară din tufe sĕ vorbéscă numai adevĕrulŭ curatŭ și nemistificatŭ, — căcĭ altcum se face numai de rîsulŭ lumei...

Nicolau Popŭ,
parochŭ gr. cat. și not. trac.

Programa

adunării generale a Societății pentru crearea fondului de teatru românŭ, care se va ținé în Caransebeșŭ la 17/29 și 18/30 Septemvre 1889.

I. Sâmbătă în 16/28 Septemvre. 1. Primirea presidentului adunării generale și eventualŭ a óspeților la gară, la órele 2 după amédĭ.

II. Duminecă în 17/29 Septemvre. 2. La 9 óre diminéța serviciulŭ divinŭ în biserica catedrală. Cântările liturgice le esecută societatea de cântărĭ din locŭ. 3. După finirea liturgiei la 11 óre adunarea generală se începe cu următórea ordine din di: *a)* Presidentulŭ deșchide adunarea; *b)* Presidentulŭ comitetului aranjatorŭ bineventéză óspeții; *c)* se alegŭ 2 notarĭ pentru ședințele adunării; *d)* se citesce raportulŭ comitetului societății despre activitatea sa dela ultima adunare generală încóce; *e)* se alege o comisiune de 5 membri pentru esaminarea raportului de sub d) și pentru eventuale propunerĭ speciale; *f)* se cetesce raportulŭ cassariului despre starea casei și averea ei; *g)* se alege o comisiune de 5 membri pentru revisiunea socotelelorŭ; *h)* se alege o comisiune spre a câștiga membri noi pentru societate. *i)* Disertațiune de d-lŭ Vasilie Goldișŭ despre „Pesimismulŭ în poesiile lui M. Eminescu“. Cu acésta ședința primă se încheie. 4. După amédĭ la 2 óre banchetŭ la pomulŭ verde. 5. Séra la 8 óre concertŭ datŭ de societatea rom. de cântărĭ și musică din Caransebeșŭ. Programulŭ urméză separatŭ. După concertŭ teatru: „Ruga dela Chiseteu“, de Iosifŭ Vulcanŭ, jucatŭ de membrii societății de cântărĭ din Chiseteu. După acestea întrunire la mese cu cântărĭ de corurĭ.

III. Lunĭ în 18/30 Septemvre. 6. Ședința adunării generale se deșchide la 11 óre cu următórea ordine de di: *a)* autenticarea procesului verbalŭ alŭ ședinței prime; *b)* raportulŭ comisiunei pentru câștigarea membrilorŭ noi; *c)* raportulŭ comisiunei asupra socotelelorŭ societății; *d)* referada comisiunei asupra raportului comitetului și eventualŭ asupra propunerilorŭ speciale; *e)* defigerea locului adunării generale pe anulŭ viitorŭ; *f)* alegerea unei comisiunĭ de 3 membri pentru autenticarea protocolului acestei ședințe; *g)* încheierea adunării generale. 7. Séra la órele $7^1/_2$ serenadă presidentului adunării generale. 8. La 9 óre petrecere de jocŭ în sală la pomulŭ verde.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Kiel, 13 Septemvre. Marele principe succesorŭ alŭ tronului rusŭ a sositŭ la órele $3^3/_4$ și a fostŭ salutatŭ de tóte corăbiile din portŭ, și primitŭ sĕrbătoresce de admiralitate. Marele principe s'a dusŭ în castelŭ, unde'lŭ primì princesa Irena. Orașulŭ e împodobitŭ sĕrbătoresce. După prânḑulŭ ce i-s'a datŭ, marele principe a plecatŭ la Hanovera.

Bucuresci, 13 Septemvre. Guvernulŭ pregătesce, precum se vorbesce, espulsarea mai multorŭ ḑiariștĭ străinĭ, între carĭ și austriacĭ.

Agramŭ, 13 Septemvre. Starcevicĭ a fostŭ liberatŭ aḑĭ din închisóre.

ULTIME SCIRĬ.

Prefectulŭ din Vlașca, spune „R. Ll.“, a făcutŭ cunoscutŭ guvernului pe cale telegrafică, că dealungulŭ Dunării arŭ fi așeḑate numeróse trupe bulgare și că după informațiunile, ce le-a primitŭ elŭ de dincolo de Dunăre, la 18 Septemvre are sĕ se proclame independența principatului.

———

O telegramă din Odessa către „Daily News“ spune, că unulŭ dintre directorii societății ruse de navigațiune pe Dunăre a declaratŭ, că, cu tóte desmințirile oficióse, s'arŭ fi întrodusŭ în Bulgaria marĭ cantitățĭ de arme austriace și că, afară de aceea, s'ar fi dusŭ unŭ numĕrŭ mai mare de oficerĭ austriacĭ ca instructorĭ în Bulgaria. Pentru a nu deștepta atențiunea, oficerii se ḑice că arŭ sosi unulŭ câte unulŭ.

———

Din Roma s'a telegrafiatŭ către „Agenția liberă“ scirea, că guvernulŭ italianŭ a numitŭ deja pentru casulŭ de rĕsboiu pe generalii prințulŭ de Aosta, Pianeli și Palavicini comandanțĭ de fortărețe și pe generalii Cosenz și Cialdini șefĭ de statŭ majorŭ generalŭ.

Artistulŭ Ionescu cu trupa sa va mai da încă două representațiunĭ *Sâmbătă* în 14 și *Duminecă* în 15 Sept. în sala *berăriei orășenescĭ* (Strada Căldărarilorŭ).

Cursulŭ piețeĭ Brașovŭ

din 13 Septemvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.47
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.43
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.46	„	9.49
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.75
Imperialĭ - - - -	„	9.70	„	9.75
Galbinĭ .	„	5.58	„	5.64
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.50	„	123.—
Mărcĭ germane - -	„	58.10	„	58.30

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Septemvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	99.60
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	117.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	104.70
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - - -	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - -	104.70
Bonurĭ rurale transilvane - - - - -	104.70
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.80
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - -	129.75
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	83.50
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	84.85
Renta de aurŭ austriacă - - - - - -	110.—
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	137.70
Acțiunile băncei austro-ungare - -	910.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	317.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	305.25
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.66
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - -	9.49
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	$58.32^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge - - - - -	119.08

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nru. 9364—1889. 158,3—1

PUBLICAȚIUNE.

Din fundațiunea D-rului med. **Iohan Plecker** suntŭ de a se da în împrumutŭ **2000 fl.** pe lângă siguranță hipotecară și pupilară și pe lângă camete de 6%.

Reflectanții își potŭ procura mai de aprópe informațiunĭ dela subscrisulŭ magistratŭ.

Brașovŭ, în 7 Septemvre 1889.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	3.40		
Budapesta	8.31	9.20	3.10	6.10
Szolnok	11.20	11.25	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	1.04	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	2.30	8.46	1.51
Oradea-mare			9.18	2.11
Várad-Velencze		2.35	9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli		2.42	9.44	2.32
Mezö-Telegd		3.00	10.21	2.55
Rév		3.31	11.38	3.38
Bratca		3.50	12.16	4.01
Bucia		4.05	12.54	4.23
Ciucia		4.24	1.57	4.49
Huiedin		4.56	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș		5.26	4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel		5.49	4.58	6.38
Clușiu		6.14	5.26	6.56
Clușiu	11.05			7.15
Apahida	11.23	6.30		7.48
Ghiriș	12.44	7.29		9.13
Cucerdea	1.27	7.53		10.04
Uióra	1.34			10.12
Vințulŭ de susŭ	1.42	8.02		10.19
Aiud	2.07	8.21		10.45
Teiușŭ	2.26	8.43		11.34
Crăciunelŭ	3.11	9.05		12.11
Blașiu	3.24	9.18		12.29
Micăsasa	3.54	9.40		1.10
Copșa mică	4.09	9.53		1.30
Mediașŭ	4.39	10.08		2.14
Elisabetopole	5.11	10.32		2.54
Sighișóra	5.45	11.07		3.35
Hașfalĕu	6.12	11.22		4.07
Homorodŭ	7.32	12.31		5.54
Ágostonfalva	8.17	1.02		6.39
Apatia	8.37	1.20		7.13
Feldióra	9.06	1.40		7.45
Brașovŭ	9.45	2.34		8.32
Brașovŭ	accelleratŭ 5.32			
Timișŭ	6.17	3.17		
Predealŭ	6.49	3.48		
Bucurescĭ	9.35	9.35		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelleratŭ	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucurescĭ		7.30	7.30	*)
Predealŭ		12.50	12.50	5.03
Timișŭ		1.19	1.19	6.22
Brașovŭ	—.—	—.—	2.15	7.23
Brașovŭ	4.54	2.15	7.07	
Feldióra	5.37	2.47	7.44	
Apața	6.15	3.07	8.00	
Ágostonfalva	6.43	3.22	8.29	
Homorodŭ	7.31	3.56	9.07	
Hașfalĕu	9.09	5.07	10.34	
Sighișóra	9.33	5.28	10.46	
Elisabetopole	10.02	5.57	11.09	
Mediașŭ	11.04	6.19	11.35	
Copșa mică	11.24	6.33	12.19	
Copșa mică	11.39	6.47	11.59	
Micăsasa	11.57	7.09	12.15	
Blașiu	12.30	7.20	12.43	
Crăciunelŭ	12.45	7.47	12.55	
Teiușŭ	1.13	8.05	1.07	
Aiudŭ	2.18	8.23	2.11	
Vințulŭ de susŭ	2.48	8.33	2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14	9.04	2.46	
Ghirișŭ	4.01	10.04	3.27	
Apahida	5.28	10.41	4.47	
Clușiu	5.56	10.57	5.08	
Clușiu	6.45			8.—
Nădășelŭ	7.06	11.20		8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireșŭ	7.37	11.54		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	12.24		10.51
Ciucia	9.04	12.36		12.16
Bucia	9.20	12.48		12.50
Bratca	9.37	1.03		1.19
Rév	9.55	1.29		2.—
Mezö-Telegd	10.20	1.43		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47	1.49		3.36
Várad-Velencze	10.57	2.04		3.52
Oradea-mare	11.04			4.03
Oradea-mare	11.19	3.27	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	5.10	1.23	7.30
Szolnok	3.31	7.06	3.29	11.51
Budapesta	6.30	8.40	7,45	9.55
Viena	1.40	1.40	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
Aradŭ	2.17	4.29	6.06
Glogovațŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulișŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborșinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăștia		11.—	11.39
Șibotŭ		11.29	12.01
Vințulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiușŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborșinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulișu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaț	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
Aradŭ	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Hațegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Banița	11.50	3.53
Petroșenĭ	12.30	4.25

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	6.—
Sighișóră	8.56

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică		2.05	4.35
Șeica mare		2.38	5.05
Lómneșŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneșŭ		10.05	10.40
Șeica mare		10.40	11.10
Copșa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Ośorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Mirașteu	5.21	12.36	6.08
Oșorheiu	5.40	12.55	6.27
Oșorheiu	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
Oșorheiu	6.45	12.15	10.20
Mirașteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.31	2.02	12.06
Cheța	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.30
Țagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistrița	11.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	3.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕșŭ-Ludoșŭ	9.35

Notă: Numerii încuadrațĭ cu nii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.